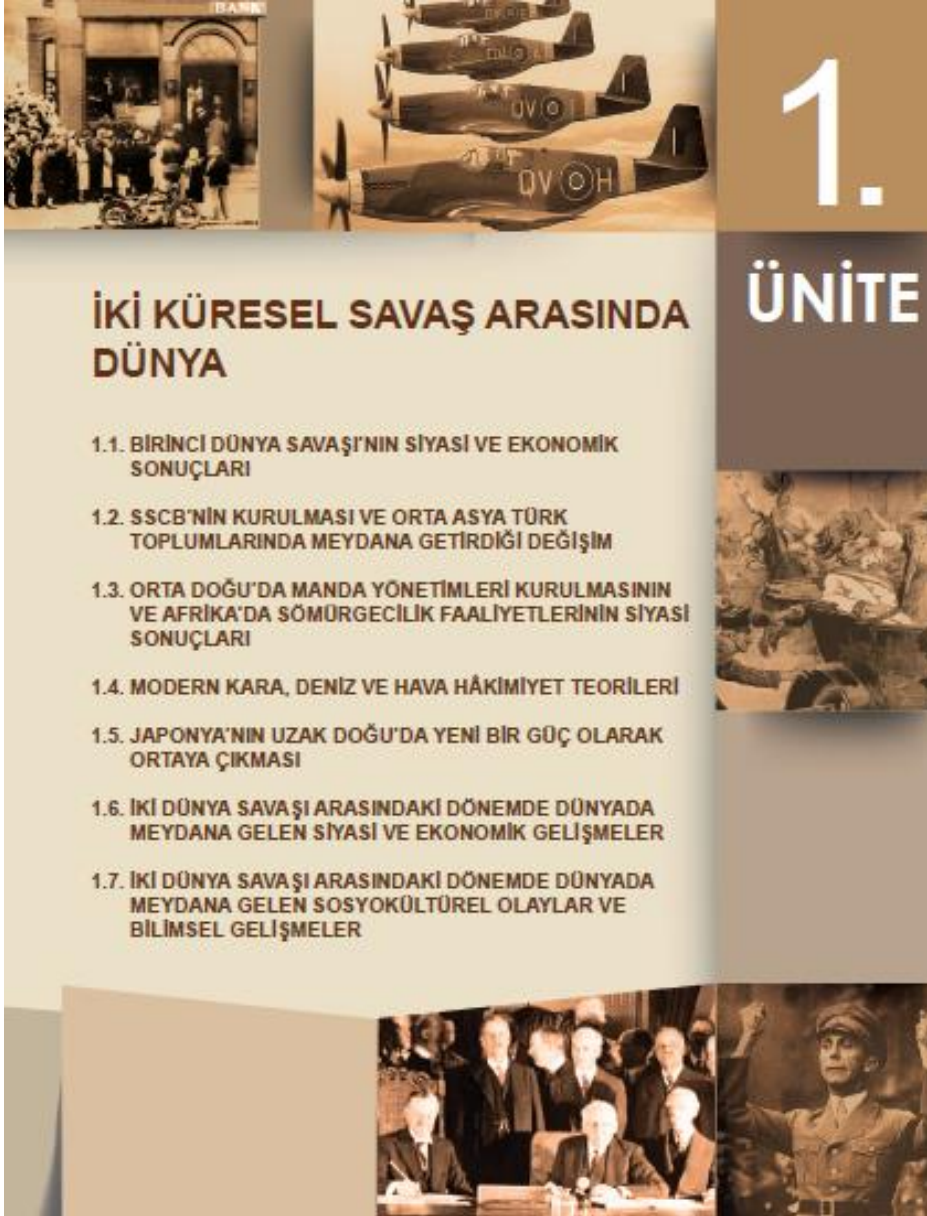

İKİ KÜRESEL SAVAŞ ARASINDA DÜNYA

- 1.1. BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN SİYASİ VE EKONOMİK SONUÇLARI
- 1.2. SSCB'NİN KURULMASI VE ORTA ASYA TÜRK TOPLUMLARINDA MEYDANA GETİRDİĞİ DEĞİŞİM
- 1.3. ORTA DOĞU'DA MANDA YÖNETİMLERİ KURULMASININ VE AFRIKA'DA SÖMÜRGEÇİLİK FAALİYETLERİNİN SİYASİ SONUÇLARI
- 1.4. MODERN KARA, DENİZ VE HAVA HÂKİMİYET TEORİLERİ
- 1.5. JAPONYA'NIN UZAK DOĞU'DA YENİ BİR GÜÇ OLARAK ORTAYA ÇIKMASI
- 1.6. İKİ DÜNYA SAVAŞI ARASINDAKİ DÖNEMDE DÜNYADA MEYDANA GELEN SİYASİ VE EKONOMİK GELİŞMELER
- 1.7. İKİ DÜNYA SAVAŞI ARASINDAKİ DÖNEMDE DÜNYADA MEYDANA GELEN SOSYOKÜLTÜREL OLAYLAR VE BİLİMSEL GELİŞMELER

Konunun videosunu
tariheglencesi

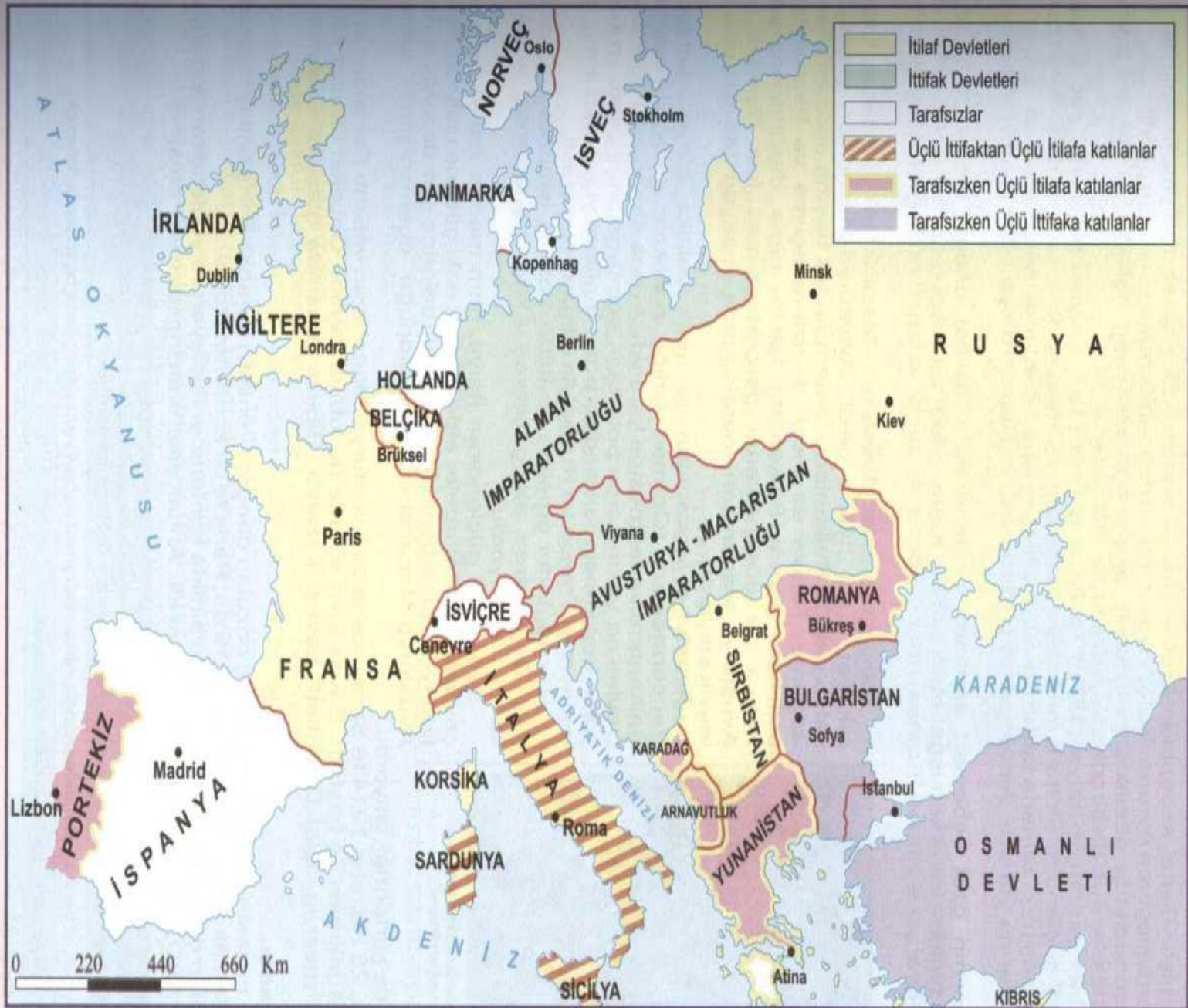
adlı

You Tube

kanalından

seyredebilirsiniz.

**1.1. BİRİNCİ DÜNYA
(1914-1918)
SAVAŞI'NIN SİYASİ VE
EKONOMİK SONUÇLARI**

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI(1914-1918)

Sebepleri:

- a-**Almanya'nın siyasi birliğini tamamlayarak, sömürgecilikte İngiltere'ye rakip olması
- b** -Fransa ve Almanya arasındaki Alsas-Loren bölgesi meselesi(Fransa'nın Sedan Savaşı'nda kaybettiği bu bölgeyi geri almak istemesi)
- c-**Balkanlarda Avusturya-Macaristan Rusya rekabeti

- d-**İtalya'nın Akdeniz'de hakimiyet kurma isteği
- e-**Çıkar çatışmalarının bloklaşmaya(Üçlü İtilaf 1907,Üçlü İttifak 1882)ve silahlanmaya yol açması
- f-**Osmanlı Devleti'ni paylaşma isteği
- g-**Avusturya-Macaristan veliahdının bir Sırplı tarafından öldürölmesi

SAVAŞIN BAŞLAMASI

- **28 Haziran 1914'te** Saraybosna' da Avusturya-Macaristan veliahdının bir Sırp tarafından öldürülmesi üzerine Avusturya Sırbistan'a savaş ilanı etti. Rusya'nın da Sırbistan'ın yanında yer alması ile karşılıklı savaş ilanları I. Dünya Savaşı'nı başlattı.

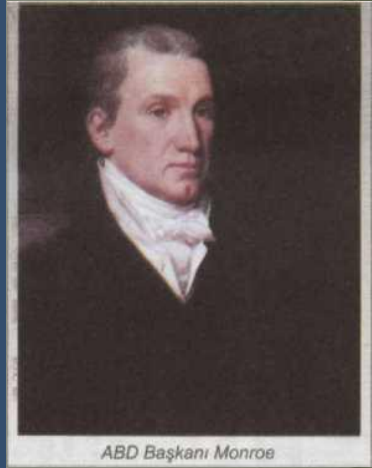
- Savaş başladıktan sonra tarafsızlığını ilan eden İtalya 1915 yılında İtilaf Devletleri'ne katıldı. Uzak Doğuda Japonya Alman sömürgelerini ele geçirdi. Komünist ihtilali sebebiyle Rusya savaştan çekilmek zorunda kaldı (1917).

- Aynı yıl Alman denizaltılarının A.B.D ticaret ve yolcu gemilerine saldırımları dolayısıyla A.B.D savaşı İtilaf Devletleri'nin yanında dahil oldu.

- Bu olaydan sonra savaş İtilaf Devletleri'nin lehine dönmüştür. Almanların Batı cephesi çöktü. Diğer cephelerde de alınan başarısızlıklarla İttifak Devletleri birer birer savaşı terk etmek zorunda kaldılar.

MONROE DOKTRİNİ

- ABD başkanı Monroe, kongrede yaptığı konuşmada devletin dış politikasını şu esaslara dayandırıyordu (1823):
- ABD, Avrupa devletlerinin Amerika kıtasında yeniden sömürgecilik hareketlerine girişmelerine ve kendi sistemlerini kıtanın herhangi bir yerinde uygulamak için yapacakları girişimlere izin veremez.
- ABD, Avrupalı güçlerin arasında bunları ilgilendiren soruna, savaşlara ve politikalara karışmamayı esas alır.
- Bu esaslarla ABD, Avrupa'nın kendi kıtasına karışmamasını, buna karşılık kendisinin de Avrupa sorunları ve diplomasisinden uzak durmasını yani kıtasına kapanarak **yalnızlık (infirât)** politikasına dönmesini sağlamış oldu.

ABD Başkanı Monroe

Paris Barış Konferansı-1919

- **Paris Konferansından galip devletlerin beklentileri:**
- **ABD**
- Milletler Cemiyetinin kurulmasını sağlayarak yalnızlık politikasına dönmek.
- **Fransa**
- Çıkarlarını en iyi şekilde gerçekleştirmek, Almanya'nın bir daha Avrupa dengesini bozmasını önlemek.
- **İtalya**
- Avusturya ve Anadolu'dan bazı toprakları almak.
- **Sırbistan**
- Akdeniz'e çıkmak,
- **Japonya**
- Çin'den topraklar almak.
- **İngiltere**
- Barış düzeninde kendi menfaatlerini en iyi şekilde gerçekleştirmek, Almanya'nın denizlerdeki gücünü azaltıp sömürgelerini ele geçirerek Almanya'yı etkisiz hâle getirmek.
-

- Konferansın çalışmaya başlamasından sonra ABD'nin isteğine uygun olarak **Milletler Cemiyetinin** statüsünün belirlenmesine öncelik verildi. İstedikini elde eden **ABD yalnızlık politikasına** geri döndü. **İngiltere ve Fransa** bundan yararlanarak Wilson Prensiplerini dikkate almadan kendi çıkarları doğrultusunda barış şartlarını belirlemeye çalıştı. **İlk antlaşma Almanya ile yapıldı.**

- Dünya Savaşı Sonunda Yapılan Antlaşmalar **3 Mart 1918'de** Sovyet Rusya ve Almanya arasında **Brest Litovsk Antlaşması** imzalanırken Avusturya-Macaristan, Osmanlı Devleti ve Bulgaristan da görüşmelere katıldı. Buna göre Sovyetler; **Polonya, Litvanya, Estonya, Letonya, Ukrayna, Finlandiya**'dan çekilecek ve buraların geleceğini İttifak Devletleri belirleyecekti. Ayrıca Rusya; **Kars, Ardahan ve Batum'u** Osmanlı Devletine geri verecek ve Doğu Anadolu'dan çekilecekti.

- İtilaf devletleriyle **Almanya** arasında Versailles (Versay); Avusturya ile Saint Germain (Sen-Jermen); Macaristan'la Trianon (Triyanon); Bulgaristan'la Neuilly (Nöyyi); Osmanlı Devleti ile Sevr antlaşması imzalandı.

- İtilaf devletlerinin yenilen devletlerle imzaladıkları antlaşmaların ortak özellikleri; yenilen devletlerin topraklarını küçültmek, bazılarını işgal etmek veya yeni devletler kurmak; askerî sınırlamalar ve yasaklamalar getirmek; ağır savaş tazminatları ödetmek ve ekonomik yükümlülükler getirmek şeklinde sıralanabilir. Anlaşmaların ağır şartları II. Dünya Savaşı'na da zemin hazırlamıştır.

I. Dünya Savaşının Galip Devletler Açısından Sonuçları

ABD	ABD'nin 1. Dünya Savaşı'na katılımı ve Avrupa'ya asker sevkıyatı Amerika'nın Monroe Doktrin i'nden ilk ayrılışıdır. Savaştan sonra ABD .Avrupa ile ilgisini keserek Monroe Doktrini'ne geri dönmüştür.
İngiltere	En büyük rakibi Almanya'yı devre dışı bırakarak Avrupa'dan İngiltere'ye gelebilecek tehlikelerden ve denizlerde de bu devletin rekabetinden kurtulmuş oldu. Orta Doğu'ya yerleşti. Rusya'yı etkisiz hâle getirdi. En önemlisi sömürgelerini muhafaza ederken bunlara yeni yerler ekledi. Fransa'yı ikinci plana iterek Avrupa'nın ve dünyanın bir numaralı devleti hâline geldi.
Fransa	Almanya ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğunun yenilmesi ile sınırlarındaki iki büyük tehlikeden kurtulmuştu. Avrupa ve Orta Doğu'da elde ettikleriyle İngiltere'den sonra ikinci kazançlı devlet oldu.
İtalya	Avusturya'dan aldığı topraklarla sınırlarını kuzeye doğru genişletti. Anadolu'da ise payına düşen toprakların bir kısmının Yunanistan'a verilmesinden dolayı İngiltere ve Fransa'ya kırgındı. Ancak elde ettiği toprak ve adalarla Akdeniz ve çevresinde güçlü bir konuma geldi.
Japonya	Uzak Doğu'da geniş çıkarlar elde ederek bu bölgede söz sahibi oldu.

- I. Dünya Savaşı, 1815 Viyana Kongresi ile kurulan ancak bazı değişikliklere uğrayarak 1914'e kadar gelen Avrupa siyasi haritasının değişmesine ve güçler dengesinin yıkılmasına sebep oldu. Rusya, Osmanlı Devleti, Almanya ve Avusturya-Macaristan İmparatorlukları yıkılarak yerlerine yeni devletler kuruldu. Avrupa'da İtilaf Devletleri lehine yeni bir siyasi harita ve güçler dengesi oluştu. Yıkılan imparatorluklardan doğan siyasi boşluğu, başta İngiltere olmak üzere Fransa, İtalya ve Japonya gibi devletler doldurmaya çalıştı.

- I. Dünya Savaşı sonunda dünyanın bir daha böyle büyük felaketlerle karşılaşmaması için Milletler Cemiyeti kuruldu. Sömürgecilik, isim değiştirerek "manda yönetimi" adıyla daha da yaygınlaştı. Sömürge rekabeti Uzak Doğu'dan Orta Doğu'ya kaydı. Dünyada "milliyetçilik" düşüncesi güç kazandı, yeni millî devletler, yeni rejimler ortaya çıktı. Savaş sonrasında sınırların çiziminde etnik yapıya dikkat edilmemesi azınlıklar sorununu ortaya çıkardı. Savaşa katılan yaklaşık 65 milyon civarındaki askerin 9,2 milyonu öldü.

www.tariheglencesi.com

I. Dünya Savaşı'ndan Sonra Avrupa

6/11/2007

Barışın Sürekliliğini Sağlama Çabaları

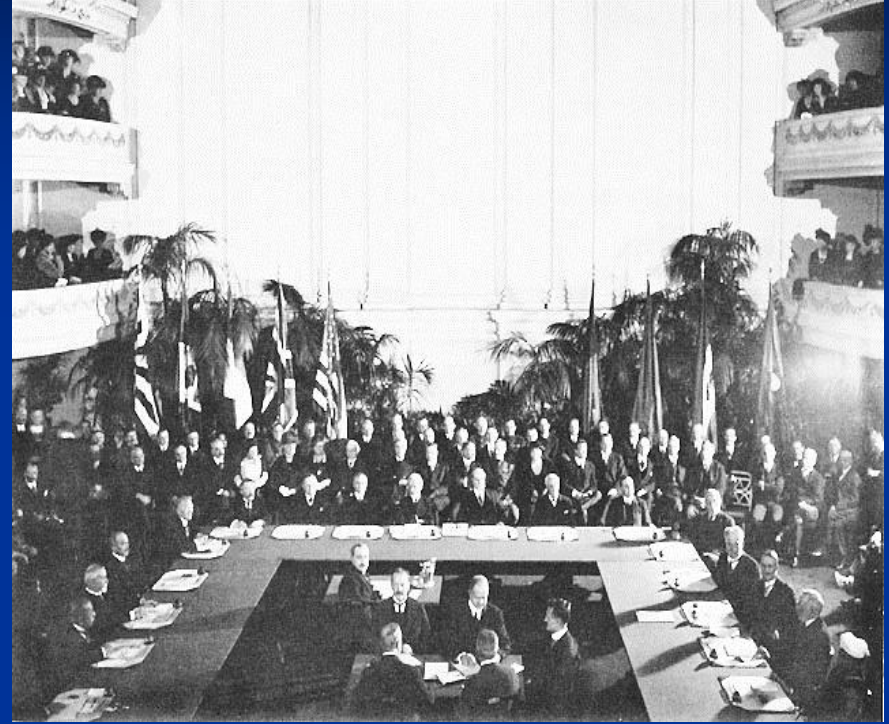
- Birinci Dünya Savaşı sırasında Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Başkanı Wilson, barışın korunması için bir uluslararası örgütün kurulmasını gündeme getirmişti. Nitekim, savaştan sonra toplanan Paris Barış Konferansı'nda uluslararası örgütlenmeyi gerçekleştirmek üzere gerekli girişimler başlatılmıştı.

- Konferansın 15 Ocak 1919 tarihli oturumunda Milletler Cemiyeti'nin kurularak barış antlaşmalarında yer alması kararlaştırılmıştır. Bu oturumda ayrıca oluşturulacak bir komisyonun da Milletler Cemiyeti'nin sözleşmesini hazırlaması istenmiştir. Böylece uluslararası barışın, kurulacak bir örgütle korunması konusunda önemli bir adım atılmıştır.

- 10 Ocak 1920'de Cenevre merkez olmak üzere 18 ülke ile kurulan cemiyet 1920'de 48 devlete ulaştı. Türkiye'de 1932 yılında Milletler Cemiyetine üye oldu.

- Almanya, Versailles Antlaşması'nca belirlenmiş tamirat ve tazminat konusunda bir takım kolaylıklar sağlamak için Fransa'yla iyi ilişkiler kurmak istemiştir. Bu nedenle Alman Hükümeti, **1925 yılının Şubat** ayında Fransa'ya bir nota vererek, bir karşılıklı güvenlik paktı kurulmasını önermiştir.

- Bunun üzerine, 5 Ekim 1925'te Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya, Belçika, Polonya ve Çekoslovakya Locarno'da bir araya gelerek bir konferans toplamışlardır. Görüşmeler sonucunda, 16 Ekim 1925'te hazırlanan **Locarno Antlaşması**, 1 Aralık 1925'te **Londra**'da imzalanmıştır.

- **Locarno Antlaşması'yla** Almanya, batı sınırlarının, diğer bir ifadeyle Fransa ve Belçika sınırlarının kesin ve sürekli olduğunu kabul etmiştir. Bunun yanında, antlaşmaya imza atan devletlerin savaştan korunması ve bu devletler arasında çıkacak her türlü anlaşmazlığın barış yoluyla çözülmesi amaçlanmıştır.

- Almanya bu antlaşma ile uluslararası işbirliğine yeniden katılmış oldu.

Antlaşmadan hemen sonra Milletler Cemiyetine üye olarak Avrupa'nın büyük devletleri yanında yerini aldı.

2012-LYS

- 29.** 1 Aralık 1925 tarihinde Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya, Belçika, Polonya ve Çekoslovakya arasında uluslararası barışı korumaya yönelik bir anlaşma imzalanmıştır.

Avrupa'daki siyasi gerginliği bir süre azaltan bu anlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Locarno
- B) Brest-Litowsk
- C) Saint Germain
- D) Trianon
- E) Sykes-Picot

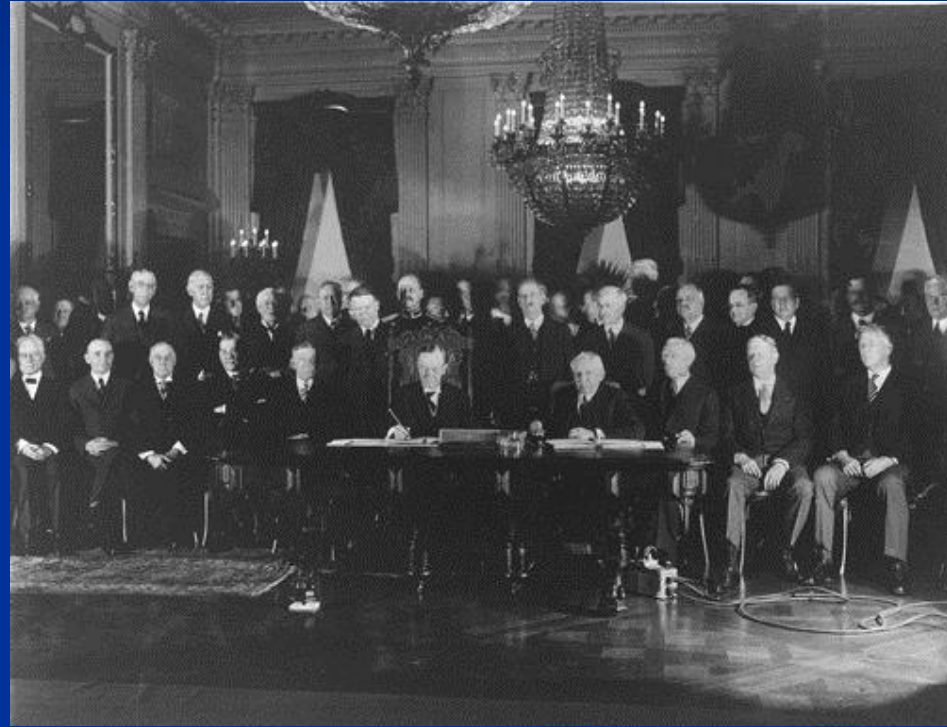
- **Locarno Antlaşması**, kısa vadede Avrupa'daki siyasi gerginliği azaltmasına rağmen, uzun vadede **Versailles (Versay) Antlaşması**'nın "öngördüğü düzenin" iflasına yol açmıştır.

Briand-Kellogg Paktı

- **Fransız Dışişleri Bakanı Aristide Briand,** ABD'nin Birinci Dünya Savaşı'na girişinin 10. yıldönümünde **(1927)** Avrupa'da, Fransa'ya özel bir prestij sağlamak amacıyla, ABD ile Fransa arasındaki ilişkilerde savaşı yasa dışı ilan eden karşılıklı bir taahhütte bulunulmasını önermiştir.

- **ABD Dışişleri Bakanı Kellogg** ise, Fransa'ya verdiği yanıtta, Amerika'nın sadece Fransa ile değil, bütün dünya devletleriyle böyle bir taahhüdün yapılmasından ve savaşın yasa dışı ilan edilmesinden yana olduğunu bildirmiştir.

- Kellogg'un bu önerisini kapsayan **Briand-Kellogg Paktı**, 27 Ağustos 1928'de ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, Polonya, Belçika ve Çekoslovakya arasında imzalanmıştı. Aynı yıl Sovyetler Birliği ve Türkiye'de antlaşmaya dahil oldu.

- **Briand-Kellogg Paktı** ile, savunmaya dayanmayan savaş kanun dışı ilan edilmiş ve ülkelerarası ilişkilerde barışçı yollara başvurulması esas alınmıştır. Ancak, Pakt uzun ömürlü olmamış 1930'lardan sonra Almanya, İtalya ve Japonya'nın saldırgan tutumları, Pakt'ın işlevini ortadan kaldırmıştır.

2013-LYS

31. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının yöntemlerinden biri, evrensel barışa hizmet ederek ülkenin güvenliğini sağlamaktır.

Buna göre Türkiye'nin,

I. Kellogg-Briand Paktına katılma,

II. Milletler Cemiyetine üye olma,

III. Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ni imzalama

faaliyetlerinden hangilerinin, evrensel barışa hizmet etmek amacıyla olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

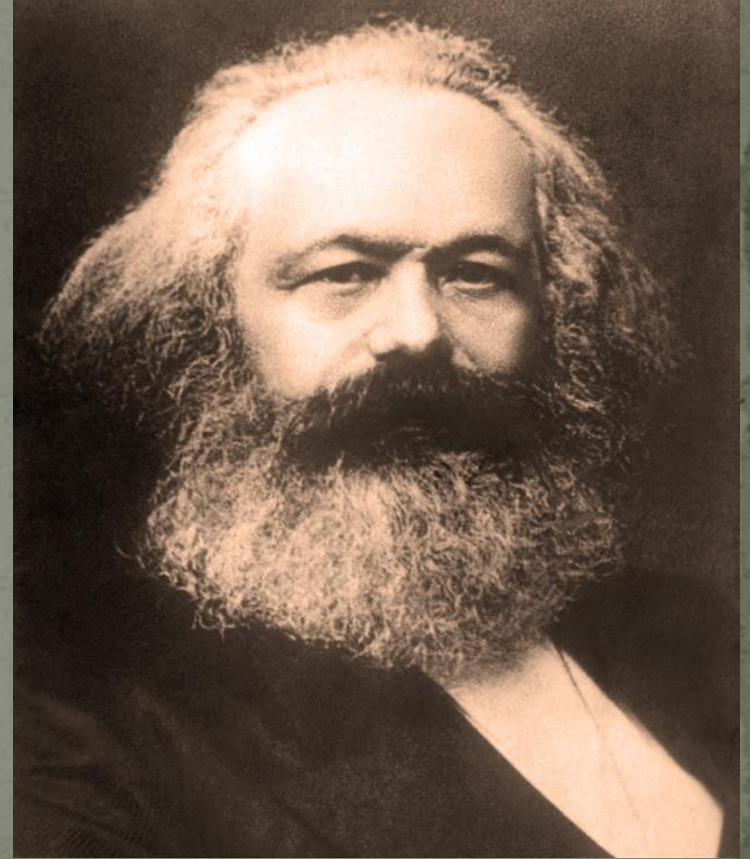
C) Yalnız III

D) I ve II

E) I, II ve III

İki Dünya Savaşı Arasındaki Dönemde İdeolejiler (Totaliter Rejimlerin Kuruluşu)

- **A-Komünizm**
- Özel mülkiyete dayalı kapitalist sistem yerine sınıfsız, ortak mülkiyete ve servetin gereksinime göre bölüştürülmesine dayalı yaşamı amaçlayan toplumsal, ekonomik ve siyasi bir ideolojidir. Komünizmde üretim araç ve gereçlerinin kollektivite edilmesinin yanında tüketim de devlet tarafından düzenlenmektedir.

Karl Marx

- Karl Marx [Karl Marks ve Friedrich Engels'in (Friedrich İncilz) Komünist Kongre'de verilen görev üzerine (1847-1848) yazdıkları Komünist Parti Manifestosu ile komünist ideolojinin kuralları ortaya konulmuştur. **Manifesto**, 1872'de **Komünist Manifesto** şeklinde değiştirilerek yayımlanmış ve dünyaya ilan edilmiştir.

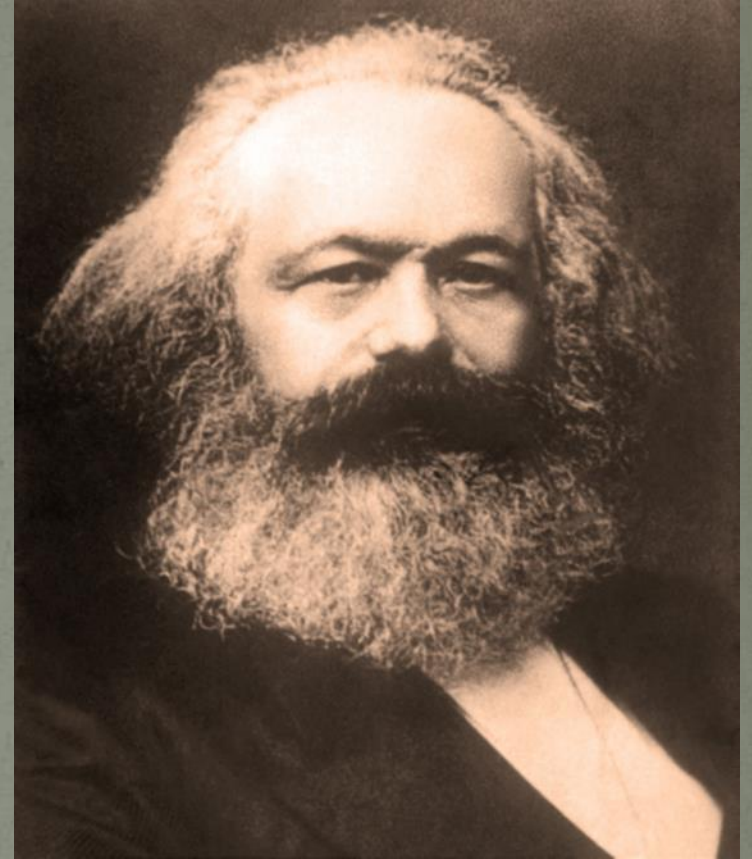

Friedrich Engels

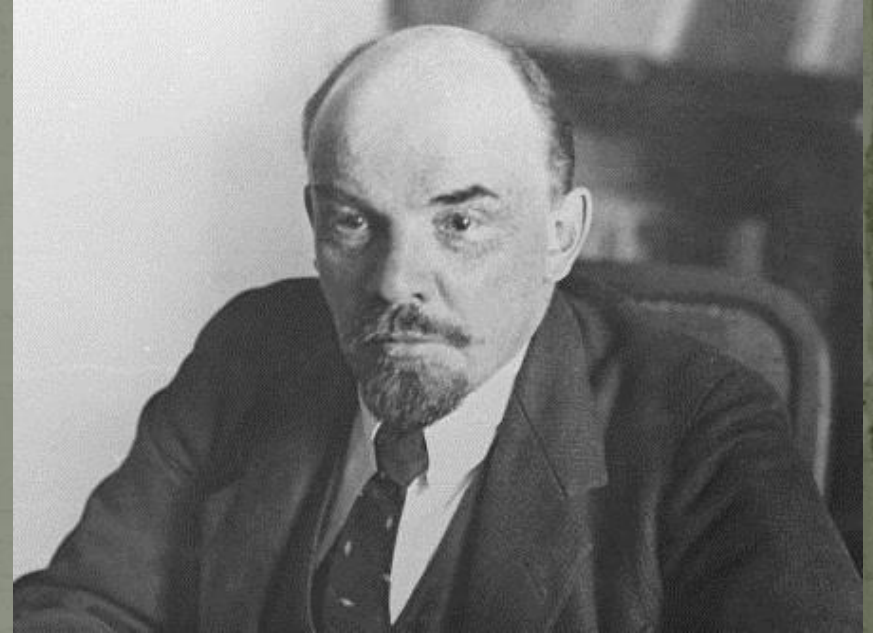
- Komünizm, ekonomik bir sistem olan sosyalizmin hem ekonomik hem de politik olarak ulaşmak istediği son aşamadır. Komünizmin uygulanma aşaması şöyledir: Burjuva sınıfı yok edilerek proletarya (işçi) sınıfının hâkimiyeti sağlanacak, bunun sonucunda sosyalist düzen kurulacak ve böylece hedeflenen ideal komünist sistem gerçekleştirilecektir.

- Komünistler yönetimi ele geçirirken isyan ve ihtilal gibi yasal olmayan yöntemleri tercih etmekte ve devleti ele geçirmek için her türlü yasa dışı mücadeleyi kabullenmektedir.

Komünizmin **en bariz özelliği parlamenter sistemi ve çok partili rejimi reddetmesidir.**

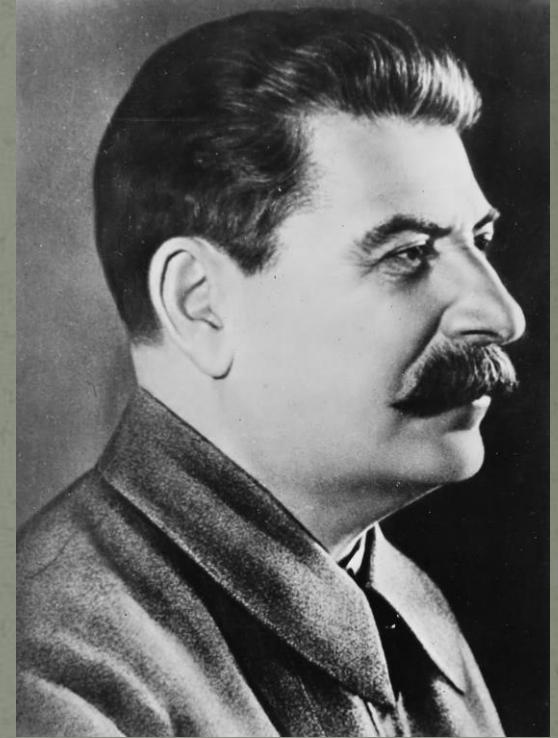

- İlk olarak **Ekim Devrimi ile 1917 yılında** Rusya'da uygulanma imkânı bulan **komünizme** katkıda bulunanların başında **Lenin** gelir. Sonrasında **Stalin** döneminde Komünist Parti faaliyetlerinde farklı uygulamalar başlatılmıştır.

Lenin

- 1919'da Lenin'in uluslararası burjuvaziyi yıkmak ve **Uluslararası Sovyet Cumhuriyeti** idealini gerçekleştirmek amacıyla kurduğu **Komintern 1943'te** kaldırılmış, yerine benzer işlevi yürütecek **Kominform** kurulmuştur.

Stalin

- Böylelikle Rusya dışı komünistlerle bağ kurulmaya devam edilmiştir. Çin, Küba, Arnavutluk, Yugoslavya, Doğu Almanya, Çekoslovakya gibi ülkelerin yanında Afganistan, Yemen gibi İslam ülkelerinde de komünist yönetimler kurulmuştur.

■ B-İtalya'da Faşizm

- İtalya, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra büyük bir ekonomik çöküntü içine girmişti. Savaşta istediklerinin çoğuna kavuşamamıştı. Ülkede sosyalizm ve komünizm gibi akımlar güçlenmişti. Bunun yanında toplumsal ve ekonomik sorunların giderek artması, **1919'da Benito Mussolini** önderliğinde kurulan Faşist Parti'nin büyümesine de yol açmıştı.

- Paris Barış Konferansı'nda küçük düşürüldüğü öne sürülen İtalya'yı güçlendireceğini, Roma İmparatorluğu'nu yeniden kuracağını ve ülkedeki sol muhalefetle mücadele edeceğini belirten Faşist Parti, 28 Ekim 1922'de Napoli'den Roma üzerine yürüyerek büyük bir atılım gerçekleştirmiştir. Faşist Partisi'nin "**Kara Gömleklileri**" tarafından gerçekleştirilen bu olay üzerine hükümet istifa etmiş ve başbakanlığa Mussolini getirilmiştir.

- Mussolini'nin kurduğu faşist yönetim, aşırı ulusalcılığı (milliyetçiliğı) esas aldığından,kısa bir süre sonra demokrasiyi ortadan kaldırmıştır. Ülkedeki diğer ırklardan olan kişileri zorla İtalyanlaştırmaya çalışmıştır. Roma İmparatorluğu'nun yeniden kurulması için de, Akdeniz çevresinde sömürgeler elde etmeye yönelmiştir.

■ Mussolini'nin Anadolu'yu da içine alan bu yayılma politikası, Türk-İtalyan ilişkilerinde gerginlik yaratmıştır. Ancak, İtalya'daki faşist yönetim 1930'lu yıllarda taleplerini arttırarak saldırgan politikasını sürdürmüştür.

C- Almanya'da Nazizm

Özellikle, 28 Haziran 1919'da ağır koşullar taşıyan Versailles Antlaşması'nın imzalanması, siyasi yelpazenin sağında ve solunda bulunan tüm Almanların tepkisine yol açmıştı. Alman kamuoyu, barış antlaşmasının gerektirdiği ödemelerin yapılmasını, savaş onarımları nedeniyle Danimarka'ya bırakılan Schleswig'in elde çıkarılmasını, Eupen ve Malmedy'in Belçika'ya verilmesini büyük bir öfkeyle izlemiştir.

Hitler, 73 yıllık ünvanından oldu

► Nazi diktatörü Adolf Hitler'in doğum yeri olan Braunau kenti belediyesi, Hitler'e verilmiş olan fahri hemşehrilik ünvanını geri aldı. Belediye başkanlığının dün yayımladığı bildiride, fahri hemşehrilik ünvanının, yapılan oylama sonucunda oybirliğiyle geri alındığı belirtildi. Bildiriye göre, belediye başkanı Johannes Waidbacher, "Braunau belediye meclisinin bu kararla açık bir işaret gönderdiğini, siyasal ve tarihi sorumluluğunu yerine getirdiğini" kaydetti. Hitler'e bu unvan 4 Nisan 1938'de Ranshofen kenti tarafından verilmişti. Kent daha sonra Braunau ile birleşmişti. Bu tarihten birkaç gün önce 30 Mart'ta Braunau, Hitler'e saygı işareti olarak aynı sosyal hakları vermişti. VİYANA AA

- Buna karşılık, Cumhuriyet yönetiminin iç ve dış politikadaki başarısızlığı, ekonomik önlemler almadaki yetersizliği işsizlik sorununu büyötmüştü. 1922 yılında Alman Markı'nın değerinin düşmesi halkın yaşamını zorlaştırmıştı. Örneğın, bir somun ekmek alabilmek için milyonlarca marka ihtiyaç duyulmuştur.

- Bu arada **Fransızların** 1923 yılında, savaş tazminatının ödenmemesini bahane ederek **Ruhr bölgesini işgal etmesi**, kamuoyunun Versailles Antlaşması'na olan tepkisini daha da çoğaltmıştır.

- İşte, bu toplumsal ve ekonomik çalkantılar içinde Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra terhis edilen onbaşı **Adolf Hitler**, 1919'da küçük bir siyasal topluluk olan **Alman İşçi Partisi**'ne üye olmuş ve liderliğini ele almıştır.

- Alman Nasyonal-Sosyalist İşçi Partisi 1930 seçimlerinde başarılı olduktan sonra, 1932 seçimlerinde de Alman Parlamentosu'nun (Reichstag) 608 üyeliğinden 230'unu kazanarak, ülkenin en büyük partisi haline gelmiştir. Bu siyasal gelişmelerden sonra Cumhurbaşkanı **Hindenburg**, 30 Ocak 1933'te Hitler'i Başbakanlığa atamıştır. Böylece, demokratik bir ortamda ırkçı söylemler benimseyen **Nasyonal-Sosyalist İşçi Partisi** iktidara gelmiştir.

- 5 Mart 1933'te yapılan seçimlerde Nasyonal Sosyalist Parti (Nazi Partisi) çoğunluğu elde edememiştir. Ancak, Hitler baskıyla Alman Parlamentosu'ndan (Reichstag'tan) dört yıl süreyle olağanüstü yetkiler almıştır. Böylece, Hitler diktatör olma konusunda önemli bir adım atmıştır. İlk iş olarak sendika ve siyasal partileri kapatmıştır. Kendisi gibi düşünmeyen kişileri ya öldürtmüş ya da toplama kamplarına göndermiştir.

- 2 Ağustos 1934'te Devlet Başkanı von Hindenburg'un ölümü üzerine bu makamı da şahsında birleştirerek **"Führer"** olmuştur. Tüm bu gelişmelerin sonucunda Almanya'da tek partili totaliter devlet kurulmuş olmaktaydı.

- Almanya'da **Nasyonal Sosyalist Parti**'nin iktidara gelmesi ve statükonun değiştirilmesine yönelik faaliyetlerde bulunması, devletler arasında yeni ve önemli anlaşmazlıklar ortaya çıkarmıştır.

D-İspanya'da Franco Dönemi

- İspanya'da XIX. Yüzyıldan beri istikrarsızlık ve iç karışıklıklar yaşanmıştır. 1902'de İspanya tahtına geçen XIII. Alfonso anayasayı ilan etmesine rağmen ülkede istikrar sağlanamadı. 1923'te ordu yönetime müdahale ederek bütün demokratik müesseselerin kapatıldığı asker destekli bir yönetim kurdu.

- Başarısız hükümet askeri desteğini kaybedince istifa etti ve anayasal sistem yeniden kuruldu.
- Fakat bu gelişme de ülkeye huzur getirmedi ve **Kral Alfonso** ülkeyi terk edince cumhuriyet ilan edildi.

- Yeni cumhuriyet yönetiminin dine ve din adamlarına karşı tavır alması, toprak reformlarına girişmesi ve köylülerin, zenginlerin topraklarını ele geçirmek istemesi silahlı çatışmalara sebep oldu. 1936'da karşıt grupla arasında işlenen cinayetler iç savaşın başlamasına yol açtı.

- İç savaş milliyetçiler ve cumhuriyetçiler arasında gerçekleşti. Cumhuriyetçiler Valencia'da, milliyetçiler de Franco liderliğinde Burgos'ta hükümet kurdular. Fransa ve özellikle Sovyetler , ideolojik yönden kendilerine yakın buldukları cumhuriyetçileri , Almanya ve İtalya ise milliyetçileri destekledi. İngiltere ise tarafsız kaldı.

- 1938'den itibaren milliyetçilerin hızlı ilerleyişı karşısında cumhuriyetçiler direndiyse de başarılı olamadılar. 1939'da Madrid'in milliyetçiler tarafından ele geçirilmesiyle iç savaş son buldu.

- Franco yönetimi ilk dönemlerde Batılı devletler tarafından dışlandı. II.Dünya Savaşı'ndan sonra BM'nin İspanya ile ilişkilerini kesmesiyle bu olumsuz süreç devam etti. Soğuk Savaş döneminde kutuplaşmanın artmasıyla Batılı devletlerin İspanya'ya yakınlaşması ilişkilerin düzelmesini sağladı. İspanya 1955'te BM'ye, 1958'de Avrupa Ekonomik İş Birliği Teşkilatına girdi ve ABD ile imzalanan antlaşma ile bu devlete üsler verdi.

I. Dünya Savaşı (1914-1918)

Sebepleri

Sebepleri:

a-Almanya'nın siyasi birliğini tamamlayarak, sömürgecilikte İngiltere'ye rakip olması

b -Fransa ve Almanya arasındaki Alsas-Loren bölgesi meselesi(Fransa'nın Sedan Savaşı'nda kaybettiği bu bölgeyi geri almak istemesi)

c-Balkanlarda Avusturya-Macaristan Rusya rekabeti

d-İtalya'nın Akdeniz'de hakimiyet kurma isteği **e**-Çıkar çatışmalarının bloklaşmaya(Üçlü İtilaf 1907,Üçlü İttifak 1882)ve silahlanmaya yol açması **f**-Osmanlı Devleti'ni paylaşma isteği

g-Avusturya-Macaristan veliahdının bir Sırp tarafından öldürülmesi

Savaşın Başlaması ve Gelişmeler

28 Haziran 1914'te Saraybosna' da Avusturya-Macaristan veliahdının bir Sırp tarafından öldürülmesi üzerine Avusturya Sırbistan'a savaş ilanı etti. Rusya'nın da Sırbistan'ın yanında yer alması ile karşılıklı savaş ilanları I. Dünya Savaşı'nı başlattı. Savaş başladıktan sonra tarafsızlığını ilan eden İtalya 1915 yılında İtilaf Devletleri'ne katıldı.

Uzak Doğuda Japonya Alman sömürgelerini ele geçirdi. Komünist ihtilali sebebiyle Rusya savaştan çekilmek zorunda kaldı (1917).

Bu olaydan sonra savaş İtilaf Devletleri'nin lehine dönmüştür. Almanların Batı cephesi çöktü.

Diğer cephelerde de alınan başarısızlıklarla İttifak Devletleri birer birer savaşı terk etmek zorunda kaldılar.

www.tariheglencesi.com

I. Dünya Savaşı, 1815 Viyana Kongresi ile kurulan ancak bazı değişikliklere uğrayarak 1914'e kadar gelen Avrupa siyasi haritasının değişmesine ve güçler dengesinin yıkılmasına sebep oldu. Rusya, Osmanlı Devleti, Almanya ve Avusturya-Macaristan İmparatorlukları yıkılarak yerlerine yeni devletler kuruldu. Avrupa'da İtilaf Devletleri lehine yeni bir siyasi harita ve güçler dengesi oluştu. Yıkılan imparatorluklardan doğan siyasi boşluğu, başta İngiltere olmak üzere Fransa, İtalya ve Japonya gibi devletler doldurmaya çalıştı.

I. Dünya Savaşı sonunda dünyanın bir daha böyle büyük felaketlerle karşılaşmaması için Milletler Cemiyeti kuruldu. Sömürgecilik, isim değiştirerek "manda yönetimi" adıyla daha da yaygınlaştı. Sömürge rekabeti Uzak Doğu'dan Orta Doğu'ya kaydı. Dünyada "milliyetçilik" düşüncesi güç kazandı, yeni millî devletler, yeni rejimler ortaya çıktı. Savaş sonrasında sınırların çiziminde etnik yapıya dikkat edilmemesi azınlıklar sorununu ortaya çıkardı. Savaşa katılan yaklaşık 65 milyon civarındaki askerin 9,2 milyonu öldü.

Özet

- *XIX. yüzyılın en önemli siyasal olayı hiç kuşkusuz İtalya ve Almanya'nın birliğini sağlamasıdır.*
- *Özellikle de, güçlü bir Almanya'nın ortaya çıkması 1815'den beri sürdürülen "Avrupa Uyumunu" nu bozmuş ve 1870 sonrasında Avrupa güç dengesini temelinden değiştirmiştir.*
- *Fransa ve Avusturya-Macaristan'ın Prusya'ya yenilmeleri bu iki devletin Avrupa'daki etkinliğini azaltmış, Avrupa devletlerinin kendi aralarında kurdukları sömürgeci düzeni tehdit etmeye başlamıştır.*

- *Almanya'nın Alsace-Lorraine bölgesini ele geçirmesi, Fransa ve Almanya arasında olduğu kadar; Avrupa barışı için de devamlı bir tehlike oluşturan bir sorun yaratmıştır. Bu sorun ve sömürgecilik çatışması bloklaşma hareketini doğurmuştur. “Üçlü İttifak” ve “Üçlü İtilâf” bloklarının kurulması ve silahlanma yarışının başlaması ise, uluslararası güvensizliği arttırmış, 1870-1914 yılları arasındaki dönemde çıkan her bölgesel bunalım İttifaklar arasında genel bir çatışma tehlikesi yaratmıştır. İngiltere ve Almanya'nın önderliğini yaptığı bloklar, bu iki ülkenin çıkar çatışmaları yüzünden savaşa sürüklenmiştir.*

tariheglencesi

Kanalıma abone olup, destek olabilirsiniz.